

NJFF
Rogaland

Sørmarkas
Venner

Klepp Kommune

Stavanger, 10.05.2022

Denne høringsuttalelsen sendes på vegne av Naturvernforbundet, Norsk ornitologisk forening avd. Rogaland, Stavanger Orienteringsklubb, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Stavanger turistforening, Stavanger og Rogaland Jeger og Fiskerforening og Sørmarkas Venner

Landbruksplan for Klepp 2022-2033

Høringsuttalelse

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF) viser til høring av Landbruksplan for Klepp 2022-2033. FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner på regionalt nivå. Vi representerer brede allmenne interesser.

Medvirkning

FNF deltok sammen med flere av sine medlemsorganisasjoner på dialogmøte i oktober 2021 i arbeidet med landbruksplanen. Vi setter pris på involveringen og vil bruke anledningen til å oppfordre til videre samarbeid i fremtidige planer. Dialogmøter gjør det enkelt å ta tak i våre innspill tidlig i prosessen.

Jordvern

Jordvernmålet til Klepp kommune er ambisiøst. Vi håper det vil bli fulgt opp. Samtidig er vi kritiske til at areal til samferdselsprosjekt er unntatt. Samferdselsprosjektene er ikke nødvendigvis innenfor kommunens kontroll, men det er mulig å formulere målet som. «Areal til samferdselsprosjekt er unntatt, men man skal være restriktive og oppgi årlig regnskap for tapt jordbruksareal.»

Friluftsliv

Målet C.1.2 om grunneieravtaler er viktig for å unngå konflikt mellom friluftslivsbrukere og landbruket. For å sikre at områdene som gis publikumstilgang treffer best mulig må natur- og friluftslivsorganisasjonene få anledning til å gi innspill til kommunen.

Målet C.1.3 om dialogmøte er tjenlig, men man bør heller ha et utvalg der representanter fra frivillige organisasjoner, bøndene og kommunen jevnlig kan møtes for å sikre god dialog og arbeide for å øke tilgjengeligheten for allmenheten der det er tjenlig.

Skog

FNF er positive til at skogbruk løftes frem i landbruksplanen. De få skogene vi har på Jæren innehar en viktig økologisk funksjon, og da spesielt for fuglelivet. I tillegg er skogsareal viktige friluftsområder med ly for vær og vind. Handlingsdelen punkt A.6. sier at kommunen skal oppfordre til planting etter hogst. FNF mener dette er et godt utgangspunkt for å hindre avskoging, men at det bør oppfordres til bruk av stede egne arter ved planting.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
rogaland@fnf-nett.no | Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger | 468 50 786
organisasjonsnummer 998 129 028 | www.fnf-nett.no/rogaland

I områder der grunneier ønsker å omdisponere skogteiger med sitkagran til beite eller dyrket mark bør man tillate dette. Hogsten må da skje når skogen er hogstmoden slik at den har tatt opp mest mulig CO2 og tømmeret har størst verdi.

Jakt

I mål D.4 oppfordrer grunneiere og bønder til å bedre utnytte muligheten for jakt på hjortedyr og fugl på sine eiendommer. Dette er blant annet for å unngå negative effekter av for store bestander av f.eks. rådyr og grågås i kulturlandskapet – hensyn som også FNF støtter.

Vi vil imidlertid påpeke at det kan følge noen negative konsekvenser som følge av jakt på fugl. Dette skyldes at en del av fuglejakten i Klepp skjer helt inntil vernegrensene for de fredede våtmarksområdene i kommunen. Ifølge Statens Naturoppsyn resulterer dette både i hyppig feilskyting av arter og dessuten omfattende skremming av de fuglene som bruker verneområdene. Selv om vi ikke tror det er lett å gjøre noe med problemene knyttet til skremming, kunne vi ønske at bønder som leier ut jaktterreng inntil verneområdene er noe mer bevisste på problematikken som følger av feilskyting. Kommunen bør arbeide for økt kunnskap blant jegerne, spesielt der det drives jakt helt inntil vernegrensene.

Naturmangfold

Det er godt dokumentert at bestandene av fugl og pollinatorer tilknyttet kultur- og jordbrukslandskap har gått kraftig tilbake, og at intensivt jordbruksdrift er en viktig medvirkende årsak til dette. Fuglearter som åkerrikse, vipe, storspove, svarthalespove, sanglerke, stær og gulspurv er alle tilknyttet kulturlandskapet, og står på den reviderte Rødlista for 2021. Utviklingen i Norge er ikke unik, men fremstår som en trend i jordbrukssektoren i hele den vestlige verden. Fugler i kulturlandskapet er den mest truede fuglegruppen i Europa, og har hatt en nedgang på over 50% de siste 30 årene.

Det er positivt at Temaplanen for landbruk i Klepp er opptatt av gjenværende restarealer som kan ha betydning for det biologiske mangfoldet, og at kommunen signaliserer vilje til å ikke godkjenne nydyrking på myr og andre arealer med spesielle natur- og miljøverdier. Vi støtter viktigheten av at det snarlig gjennomføres en kartlegging av resterende arealer, og mener det er viktig at denne registreringen også inneholder en verdisetting av restarealene i henhold til Rødlisten og andre eksisterende klassifiseringsverktøy for naturkartlegging. Har man en oversikt over de biologisk sett mest verdifulle restarealene, vil det være lettere å prioritere hvilke arealer man må beskytte mot ulike inngrep.

Tiltak for bakkehekkende fugler

Handlingsdelen i landbruksplanen inneholder et punkt om å utnytte jakttider på rev, kråke, mink og grevling for å bevare bakkehekkende fugler. Dette er bra, samtidig som det er viktig å tilpasse denne jakten mest mulig spesifikt mot de predatorerne som er mest aktive i de ulike områdene. Det finnes lite dokumentasjon på at f.eks. generell kråkejakt om vinteren hjelper bakkehekkende fugler på våren og sommeren.

Samtidig viser forskning at enten nedlegging eller intensivering av jordbruksdrift er viktigere for jordbruksfuglenes tilbakegang enn predasjon. Over tid har intensivering vært den mest signifikante endringen i Klepp – noe som har gjort landskapet mer ensformig og fattigere på de kvalitetene som fuglene trenger for å kunne trives.

Skal man snu den alvorlige utviklingen for fuglelivet i kulturlandskapet, må en rekke faktorer endres. Myndighetene må gjøre det lønnsomt å ha beitedyr spredt utover landskapet, og det må gis økonomiske insentiver for å sikre en større andel natur i produksjonsområdene. Samtidig bør

kommunene øke innsatsen for å opplyse om små tiltak som den enkelte bonde enkelt kan gjøre selv på sitt bruk, og som i sum kan ha en positiv effekt for fuglene i kulturlandskapet.

Birdlife Norge har i samarbeid med Norges bondelag nettopp utarbeidet en veileder med praktiske tips til hvordan bonden kan ta vare på fugl og annet naturmangfold i jordbrukets produksjonslandskap – «Fugler i kulturlandskapet -hvordan ta vare på de bakkehekkende fuglene». FNF vil anbefale at Klepp bidrar til å gjøre denne veilederen kjent blant bøndene i kommunen. Det er fremdeles viktig at bøndene er godt kjent med mulighetene til å søke om penger til miljøtiltak gjennom ordningene Regionalt miljøprogram (RMP) og Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL).

Handlingsplan for Vipa

Mange Jær-bønder setter pris på fugler og naturmangfold på eiendommen sin, og viser en særlig omsorg for den sterkt utrydningstruede vipa. I og med at Jær-kommunene Klepp, Time og Hå har en svært stor andel av den gjenværende bestanden av denne arten i Rogaland, er det viktig at fokuset på vipevennlig landbruksdrift opprettholdes og styrkes. Med bakgrunn i den forverrede situasjonen for vipa nasjonalt, vedtok politikerne i Rogaland Fylkeskommune høsten 2021 at det skal lages en egen handlingsplan for å redde vipa på Jæren. Denne planen søkes utarbeidet sammen med Statsforvalteren, de ulike Jær-kommunene samt aktuelle organisasjoner fra næring og frivillighet. Time kommune har allerede signalisert at de vil bidra til å utvikle en slik plan, og FNF håper også at Klepp vil være positiv til initiativet. I Time er det foreslått blant annet å avvikle en «vern-vipe-workshop» for å starte dette arbeidet. Dette håper vi også kan gjøres i Klepp.

Vann og vassdrag

I mål E.1 bør det legges til at kommunen skal aktivt jobbe for å hindre hogst i kantsoner langs vassdrag. Kantsonene til vassdragene innehar en viktig økologisk funksjon. De fungerer som skjul for vilt, hekke og rastested for fugl, og gir skygge som er viktig for livet under vann.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Endre Hovland
Koordinator
FNF Rogaland

Kopi:

Rogaland Fylkeskommune

Statsforvalteren i Rogaland